

Commissiedebat Fossiele Subsidies – 5 december 2024

Nederland heeft in 2023 minstens 25 miljard euro geïnvesteerd in de verduurzaming van de energiehuishouding, meer dan tien procent van onze nationale investeringen. Om onze energieonafhankelijkheid te vergroten en vervuilende uitstoot te reduceren moeten geldstromen nog veel sneller verplaatsen van fossiel naar hernieuwbaar. De Nederlandse Vereniging Duurzame Energie pleit voor het wegnemen van prikkels die fossiele energie bevoordelen ten opzichte van hernieuwbare technieken. Daarbij is een overtuigend plan voor een duurzame industrie richting 2040 noodzakelijk: bouw in Europees verband fossiele subsidies voor de industrie af en zorg dat Nederland de uitstoot - en niet de hele industrie - elimineert. Wij vinden dat bedrijven een concreet stappenplan moeten hebben om uiterlijk in 2040 CO₂-neutraal te zijn, en dat de overheid daarbij zorgt voor excellente randvoorwaarden om te vergroenen.

1. Maak concrete plannen voor internationale samenwerking bij het afbouwen van fossiele subsidies

Een groot deel van de fossiele subsidies die de energietransitie in de weg zitten zijn internationaal geregeld, in Europese afspraken of mondiale verdragen. Op dit moment zijn brandstoffen voor luchtvaart en scheepvaart uitgezonderd voor afbouw van belastingvrijstellingen, volgens de Energy Taxation Directive. Zet in op intensieve samenwerking met andere landen om dit te veranderen, en bijvoorbeeld de *accijnsvrijstelling op vliegtuigkerosine en brandstoffen voor de scheepvaart* af te bouwen. Ook zou het goed zijn als *BTW op vliegtickets* mogelijk wordt. Maak hier een concrete strategie voor en realiseer het belang van internationale conferenties als de COP29.

2. Ondersteun de industrie bij verduurzaming naar Net Zero in 2040

Het Europese Emissiehandelssysteem (ETS) geeft geen uitstootrechten meer uit vanaf 2039. Bedrijven dienen volgens de NVDE daarom verplicht een concreet stappenplan te hebben om uiterlijk in 2040 CO₂-neutraal te zijn. De Nederlandse industrie heeft echter veel hogere energiekosten dan omringende landen (zie eerder onderzoek van [E-Bridge](#)). Dit komt vooral door het weggeven van voordelen in de afgelopen jaren. De huidige situatie ondermijnt de concurrentiekracht van bedrijven en maakt Nederland onaantrekkelijker voor nieuwe investeringen in de energietransitie. Bouw fiscale voordelen daarom af in Europees verband en zorg dat fiscale voordelen worden vergroend. Grootverbruikerskortingen op duurzame energie en/of andere positieve prikkels passend bij het nieuwe energiesysteem en internationale concurrentie kunnen blijven bestaan, mits bedrijven concreet werk maken van energiebesparing en duurzame energie,

en gecommitteerd zijn aan een ambitieus verduurzamingsplan. Doe dit door middel van de maatwerkafspraken met de industrie, waar ook afspraken over excellente randvoorwaarden thuishoren, zoals snellere procedures voor duurzame projecten en energie-infrastructuur. Het Carbon Border Adjustment Mechanism (CBAM) kan helpen om internationale verschillen in CO₂-beprijzing te overbruggen. Het is nodig dat een groter deel van de Europese industrie onder het CBAM valt en het ook halffabricaten en eindproducten dekt.

3. Versterk de investeringszekerheid van hernieuwbare energie

Wanneer de afbouw van fossiele subsidies door internationale afspraken, of door het risico op weglekeffecten op zich laat wachten is het nuttig om alternatieve maatregelen in te zetten die de business case van hernieuwbare energie versterken. Denk aan:

- Het instellen van een *nul- of nihil-tarief in de energiebelasting voor zero-emissie binnenvaartschepen*, totdat er een oplossing komt voor batterij-elektrische schepen, die nu een fiscaal nadeel hebben tegenover de van brandstofaccijns vrijgestelde dieselschepen.
- Het instellen van normen voor *verplichte bijmenging van biobrandstof en RFNBO's* vanuit de REDIII, een norm voor *circulair c.q. biobased bouwen* en een norm voor *een minimale inzet van alternatieve grondstoffen (recycleert en biograndstof) voor non-energetisch gebruik*.
- Een *groene rentekorting in Europa voor groene investeringen*. Uit [onderzoek van Berenschot](#) in opdracht van de NVDE blijkt dat de hoge ECB-rente zorgt voor een fors duurdere energietransitie. Door de rente specifiek voor investeringen in de energietransitie te verlagen kan de ECB de economie structureel minder kwetsbaar maken voor dure fossiele energie en klimaatverandering.

4. Vermijd generieke verlagingen van belastingen en accijnzen op fossiele energie

De NVDE pleit ervoor geen fiscale wijzigingen door te voeren die de energietransitie tegenwerken, zoals lagere belastingen en accijnzen voor fossiele brandstoffen. Het goedkoper maken van fossiele energie tast de investeringszekerheid voor energiebesparing en verduurzaming voor huishoudens en bedrijven aan en verlengt de terugverdientijd van duurzame technieken. De voorgestelde verlaging in de energiebelasting kost de overheid tot en met 2030 1,8 miljard euro. Zet eerder gerichte compensatie in om bestaanszekerheid op lange termijn te waarborgen voor specifieke groepen. Met die 1,8 miljard kan er worden geïnvesteerd in de woningen van de 110.000 huishoudens die een bijdrage kregen uit het Noodfonds Energie. Voor elk van deze huishoudens zou dan 15.000 euro beschikbaar zijn. Dit biedt hen een structurele oplossing. Mocht toch voor de route van de energiebelasting gekozen worden, dan is onze suggestie om: ofwel de energiebelasting op elektriciteit verder te verlagen, omdat dit de prikkel tot woningisolatie en elektrificatie vergroot; ofwel de heffingskorting te verhogen, zodat de prikkels om te verduurzamen voor huishoudens met een hoger verbruik overeind blijven.

5. Neem onbalans weg tussen belasting op aardgas en belasting op elektriciteit

Voor kleinverbruikers is de energiebelasting op elektriciteit per kWh bijna twee keer zo hoog als de energiebelasting op aardgas per kWh. De NVDE bepleit de energiebelasting voor kleinverbruikers op aardgas en elektriciteit meer in balans te brengen. De balans kan hersteld worden door de energiebelasting op elektriciteit te verlagen. Maak een plan om over een tijd de belasting op aardgas te verhogen en die op elektriciteit te verlagen, naarmate het aandeel hernieuwbare elektriciteit toeneemt. Doe dit samen met gerichte maatregelen die de bestaanszekerheid van bepaalde groepen versterken, zodat energiearmoede niet toeneemt.

De Nederlandse Vereniging Duurzame Energie (NVDE) maakt zich sterk voor een energievoorziening die volledig is gebaseerd op hernieuwbare energie door het bundelen van krachten uit de gehele sector. De aangesloten bedrijven zijn actief in hernieuwbare elektriciteit, warmte en gassen en in duurzame mobiliteit, de gebouwde omgeving en de industrie. De activiteiten voor duurzame energie bij 1.600 aangesloten bedrijven vertegenwoordigen nu al een omzet van ruim € 43 miljard en bijna 200.000 werknemers in Nederland.